

Historia Iliyofichika ya Aya ya Arobaini - Namba Saba

Kumi na Moja na Ishirini na Mbili

Jeff Pippenger
2026-04-04

Danieli sura ya kumi na moja mstari wa kumi na sita na mstari wa ishirini na mbili vyote vinaafikiana na sheria ya Jumapili inayokuja upesi. Utimilifu wa mstari wa kumi mwaka 1989 uliongoza kwenye Vita ya Ukraini mwaka 2014, kama inavyowakilishwa na utimilifu wa mstari wa kumi na moja katika vita vya Rafia mwaka 217 KK. Mstari wa kumi na moja hadi mstari wa kumi na sita pia ni mstari wa kumi na moja hadi mstari wa ishirini na mbili; kwa hiyo, historia iliyofichika ya mstari wa arobaini, kama inavyowakilishwa katika mistari ya kumi na moja hadi kumi na sita, pia inawakilishwa kama historia ya mstari wa kumi na moja hadi ishirini na mbili. Historia iliyofichika ya mstari wa arobaini inawakilishwa na mistari ya kumi na moja hadi ishirini na mbili.

Sura za Kumi na Moja hadi Ishirini na Mbili

Historia hiyo iliyofichika pia imewakilishwa katika sura ya kumi na moja hadi ishirini na mbili ya Mwanzo, Mathayo, Ufunuo na Tumaini la Vizazi Vyote. Mashahidi hao wanne wa sura “ya kumi na moja hadi ishirini na mbili” wanapatana na historia iliyofichika, kwa maana historia iliyofichika ni aya ya kumi na moja hadi ishirini na mbili katika Danieli kumi na moja. Kiini cha mashahidi hao wanne daima hutambulisha ishara ya agano, kuanzia na agano la mauti lililowakilishwa na Nimrodi katika sura ya kumi na moja ya Mwanzo na kuishia na kahaba wa Rumi katika sura ya kumi na saba ya Ufunuo.

Kumi na saba

Isipokuwa Mathayo, mashahidi hao wanne wanaitambulisha sura ya kumi na saba kuwa ni katikati ya kipindi wanachokionyesha. Namba kumi na saba pia inaonekana mara tatu katika unabii ule wa miaka mia mbili hamsini mara tatu ulioanza mwaka 457 KK, 64 na 1776. Mistari miwili kati ya hiyo, (wa kwanza na wa mwisho) inaonyesha katikati pale mstari wa kwanza wa 457 KK ulipoishia mwaka 207 KK na mstari wa mwisho wa 1776 unaishia mwaka 2026. 207 KK ilikuwa kati ya vita vya Raphia na Panium, na 2026 ni muhula wa katikati wa rais wa mwisho wa Marekani.

Ndani ya mistari mitatu ya miaka mia mbili na hamsini, Ptolemy alitawala kwa muda wa miaka kumi na saba. Kuna miaka kumi na saba kati ya 313 na 330 katika mstari wa Nero, na kulikuwa na miaka kumi na saba kati ya vita vya Raphia mwaka 217 KK na vita vya Panium mwaka 200 KK. Mashahidi watatu kati ya wale wanne wa sura ya kumi na moja hadi ishirini na mbili huonyesha katikati pake hasa kuwa sura ya kumi na saba. Kwa hiyo, historia iliyofichika ya aya ya arobaini inawakilishwa katika aya za kumi na moja hadi ishirini na mbili za sura iyo hiyo, na mashahidi

wanne wa sura ya kumi na moja hadi ishirini na mbili hupatana na hizo aya zenyewe hasa. Utimilifu wa kila moja ya unabii zile tatu za miaka 250 hupatana na historia iyo hiyo hasa. Katikati panasisitizwa kama alama ya njia, na hasa panatambulishwa kama ishara ya agano na muhuri wa watu wa Mungu.

Danieli Kumi na Mbili

Aya ya saba, ya kumi na moja na ya kumi na mbili ya Danieli sura ya kumi na mbili zinatambua kipindi cha mwisho cha kutiwa muhuri kwa wale mia moja arobaini na nne elfu. Aya ya saba inatambua Desemba 31, 2023, aya ya kumi na mbili inatambua Julai 18, 2020. Kutawanywa kwa aya ya saba kulikokoma mnamo Desemba 31, 2023, ambako kulikuwa kumeanza Julai 18, 2020, kuliwakilishwa katika alfa na omega ya zile aya tatu za wakati wa kinabii zilizoko katika Danieli kumi na mbili. Aya ya katikati ya miaka 1,290 inatambua historia ya 1989 hadi sheria ya Jumapili inayokuja upesi kuwa ni 30, kisha 1,260 hadi kufungwa kwa muda wa rehema kwa wanadamu. Miaka thelathini ikiwakilisha umri wa ukuhani wa wale mia moja arobaini na nne elfu na miaka 1260 ikifaninisha ile miezi arobaini na miwili ya mfano ya Ufunuo kumi na tatu.

Unabii wa pande mbili wa siku 30 ukifuatiwa na miaka elfu moja mia mbili na sitini ni ishara ya unabii wa agano wa pande mbili wa Abrahamu na Paulo wa miaka 400 na 430. Katikati ya aya tatu za nyakati katika Danieli kumi na mbili huwakilisha uasi wa herufi ya kumi na tatu, huku pia ikisisitiza agano na kutiwa muhuri kwa wale laki moja na arobaini na nne elfu. Aya hizo tatu pia zinaafikiana na historia iliyofichwa, na huongeza shahidi mwingine wa msisitizo kwamba katikati ni ishara ya agano.

Masika na Vuli

Pamoja na mistari hii yote ni lazima tujumuishe mashahidi watatu wa sikukuu za masika na za vuli zilizoko katika Mambo ya Walawi ishirini na tatu, zikiwa zimepangwa sawasawa na kuunganishwa pamoja na majira ya Kipentekoste katika historia ya msalaba. Hapo sura ni ya ishirini na tatu, ambayo ni ishara ya kazi ya Kristo ya upatanisho. Sura hiyo inaundwa na aya arobaini na nne, zikiwakilisha kwa ishara tarehe 22 Oktoba, 1844. Tarehe 22 Oktoba inawakilisha siku 22 za mwezi wa Oktoba, zikianza na siku ya kwanza na kuishia siku ya ishirini na mbili, hivyo zikibeba ithibati za alfabeti ya Kiebrania. Oktoba ukiwa mwezi wa kumi, unapozidishwa kwa siku ya ishirini na mbili unatoa 220.

Katika kalenda ya Kiebrania siku ya kumi ya mwezi wa saba ilikuwa Siku ya Upatanisho, na mara kumi ya saba ni sabini, ishara ya wakati wa rehema ya majaribio. Miaka elfu mbili na mia tatu ilifikia mwisho mwaka wa 1844 malaika wa tatu alipowasili, kama ilivyofaninishwa na amri ya tatu iliyoanzisha kipindi hicho. Kulikuwako majuma sabini yaliyowekwa kuwa wakati wa rehema ya majaribio, yaliyotengwa wakati huo kwa Israeli ya kale halisi mwanzoni mwa siku 2,300, na mwishoni mwa siku hizo kipindi cha rehema ya majaribio kwa Israeli ya kisasa ya kiroho kiliwakilishwa na siku ya kumi ya mwezi wa saba, ambayo ni sawa na sabini. Oktoba 22, 1844 ni mfano wa sheria ya Jumapili inayokuja upesi, na hapo ndipo miaka sabini ya mfano ya wakati wa rehema ya majaribio kwa Waadventista Wasabato inaishia, kama ilivyokuwa kwa Wayahudi

Stefano alipigwa kwa mawe.

1844 unawakilisha kipindi ambacho malaika wawili walifika, wa pili katika kukatishwa tamaa kwa kwanza na wa tatu katika kukatishwa tamaa kuu. “44” unawakilisha ujumbe wa namna mbili kama unavyowakilishwa na aya ya arobaini na nne ya Danieli kumi na moja kuhusu habari zitokazo mashariki na kaskazini. Mambo ya Walawi ishirini na tatu ina aya arobaini na nne zinazoigawa sikukuu takatifu katika majira ya machipuko na ya vuli. Hizo aya arobaini na nne zinawakilisha ujumbe wa namna mbili. Majira hayo mawili yanawakilishwa na aya ishirini na mbili kila moja, hivyo sikukuu zote mbili za machipuko na vuli zinawakilisha herufi ishirini na mbili za kalenda ya Kiebrania. Mashahidi hao wawili wa aya ishirini na mbili wanapoletwa pamoja sambamba na majira ya Pentekoste, huunda mfumo wa hatua tatu.

Hatua ya kwanza ni alama ya njiani inayoundwa na sehemu tatu zikifuatiwa na siku tano, kama ilivyo ya mwisho kati ya alama hizo tatu za njiani. Alama ya katikati ya njiani ni siku thelathini za mafundisho ya ana kwa ana kutoka kwa Kristo pamoja na wale wanaotiwa mafuta kuwa makuhani kwa ajili ya huduma katika kanisa lishindalo. Mambo ya Walawi ishirini na tatu inapatana na historia iliyofichwa ya aya ya arobaini.

Vituo vya Kati

Katikati ya mstari wa Mwanzo kuanzia sura ya kumi na moja hadi sura ya ishirini na mbili ni sura ya kumi na saba, ambamo hatua ya pili ya agano la hatua tatu la Ibrahimu na ishara ya tohara viliwekwa. Kiini hasa cha kati cha mistari yote iliyomo katika sura ya kumi na moja hadi ya ishirini na mbili ni Mwanzo 17:22:

Lakini agano langu nitalisimamisha na Isaka, ambaye Sara atakuzalia wakati huu uliowekwa mwaka ujao. Akaacha kusema naye, naye Mungu akapanda kutoka kwa Ibrahimu. Mwanzo 17:22.

Mungu alianza kusema na Ibrahimu katika aya ya kwanza, naye akamaliza mazungumzo yake katika aya ya ishirini na mbili; hivyo basi, mazungumzo yote ya agano la tohara yaliwekwa ndani ya muktadha wa kinabii wa herufi ishirini na mbili za alfabeti ya Kiebrania, ilhali dhamira ya zile aya ishirini na mbili ilikuwa ibada ya tohara, iliyopaswa kutekelezwa siku ya nane. Kitovu au sehemu ya katikati ya kifungu cha Mwanzo ni uhusiano wa agano wa Mungu na wale mia moja arobaini na nne elfu, kama unavyowakilishwa na agano la tohara la Ibrahimu. Sehemu ya katikati ya mstari wa sura za Mwanzo kumi na moja hadi ishirini na mbili ni sura ya kumi na saba, na katikati halisi ya sura hiyo ni aya ya ishirini na mbili ambamo Mungu anaacha mazungumzo Yake ya agano na Ibrahimu, hivyo kuiweka sehemu ya katikati katika muktadha wa alfabeti ya Kiebrania yenye herufi ishirini na mbili. Sehemu ya katikati ya hizo aya ishirini na mbili, bila shaka, ni aya ya kumi na moja.

Nanyi mtatahiri nyama ya govi zenu; nayo itakuwa ishara ya agano kati yangu na ninyi. Mwanzo 17:11.

Sehemu za katikati za vifungu vinne vya sura ya kumi na moja hadi ishirini na mbili katika Biblia zinahusisha mistari mitatu ili kukamilisha wazo la sehemu ya katikati.

Hili ndilo agano langu, ambalo mtalishika, kati yangu na ninyi na uzao wako baada yako: kila mtoto wa kiume miongoni mwenu atatahiriwa. Nanyi mtatahiriwa nyama ya magovi yenu; nayo itakuwa ishara ya agano kati yangu na ninyi. Na mwenye umri wa siku nane atatahiriwa miongoni mwenu, kila mtoto wa kiume katika vizazi vyenu, yeye aliyezaliwa nyumbani, au aliyenunuliwa kwa fedha kwa mtu mgeni awaye yote, asiye wa uzao wako. Mwanzo 17:10–12.

Ishara ni alama, ambayo huwakilisha bendera. Kifungu hiki kinamhusu yule mwenye bendera ambaye ni wale mia moja arobaini na nne elfu. Mtoto mwanamume alipaswa kutahiriwa siku ya nane, kama vile agano la Nuhu lilivyokuwa pamoja na wale nafsi nane ndani ya safina, hivyo likitumia namba nane kuunganisha agano la Nuhu pamoja na agano la Ibrahimu. Wanapaswa kuwa Wafiladelfia, kwa maana wanapaswa kutahiriwa, jambo ambalo Paulo hilitambulisha kuwa ishara ya kusulubiwa kwa mwili. Mwili unapokuwa umesulubiwa, Uungu wa Kristo huwa ndani, na muungano huo ndio bendera; kwa maana kama vile Sister White anavyosema, “Tabia ya Kristo itakaporejelewa kikamilifu katika watoto Wake, ndipo atakapokuja kwa ajili yao.”

“Asili ya mwanadamu imeharibika kwa dhambi, na kwa haki imehukumiwa na Mungu mtakatifu. Lakini maandalizi yamefanywa kwa ajili ya mwenye dhambi anayetubu, ili kwa imani katika upatanisho wa Mwana wa pekee wa Mungu, apate kupokea msamaha wa dhambi, kupata kuhesabiwa haki, kupokea kufanywa mwana katika familia ya mbinguni, na kuwa mrithi wa ufalme wa Mungu. Mabadiliko ya tabia hutendwa kwa njia ya utendaji wa Roho Mtakatifu, atendaye kazi juu ya chombo cha kibinadamu, akipandikiza ndani yake, kulingana na shauku yake na idhini yake ya jambo hilo kufanywa, asili mpya. Mfano wa Mungu hurudishwa katika nafsi, na siku baada ya siku hutiwa nguvu na kufanywa upya kwa neema, naye huwezesha kwa namna iliyo kamili zaidi na zaidi kuakisi tabia ya Kristo katika haki na utakatifu wa kweli.”

“Mafuta yanayohitajiwa sana na wale wanaowakilishwa kama mabikira wapumbavu, si kitu cha kutiwa upande wa nje. Wanahitaji kuileta kweli katika patakatifu pa nafsi, ili iweze kutakasa, kusafisha, na kutakasa kwa utakatifu. Si nadharia wanayohitaji; ni mafundisho matakatifu ya Biblia, ambayo si mafundisho yasiyo thabiti, yaliyojitenga-jitenga, bali ni kweli zilizo hai, zinazohusisha masilahi ya milele yanayomlenga Kristo. Ndani yake mna mfumo mkamilifu wa kweli ya kimungu. Wokovu wa nafsi, kwa njia ya imani katika Kristo, ndio msingi na nguzo ya kweli. Wale wanaotumia imani ya kweli katika Kristo huidhihirisha kwa utakatifu wa tabia, kwa utii kwa sheria ya Mungu. Wanatambua kwamba kweli kama ilivyo katika Yesu yafikia mbinguni, na huzunguka umilele. Wanaelewa kwamba tabia ya Mkristo yapaswa kuiwakilisha tabia ya Kristo, na kuwa imejaa neema na kweli. Kwao wanapewa mafuta ya neema, yadumishayo nuru isiyoshindwa kamwe. Roho Mtakatifu moyoni mwa mwamini humfanya kuwa mkamilifu katika Kristo. Si ushahidi wa hakika kwamba mwanamume au mwanamke ni Mkristo kwa sababu huonyesha hisia nyingi za ndani anapokuwa katika mazingira ya kusisimua. Yeye aliye mfano wa Kristo ana kipengele cha ndani kilicho cha kina, thabiti, na chenye kudumu katika nafsi yake, na hata hivyo ana hisia ya udhaifu wake mwenyewe, wala hadanganywi na kupotoshwa na Ibilisi, na kufanywa kujitumainia mwenyewe. Ana ujuzi wa neno la Mungu, naye anajua kwamba yu salama tu anapoweka mkono wake katika mkono wa Yesu Kristo, na kuendelea kumshika kwa uthabiti.

“Tabia hufunuliwa na mgogoro. Wakati sauti ya dhati ilipotangaza usiku wa manane, ‘Tazameni, bwana-arusi yuaja; tokeni nje kumlaki,’ wale wanawali waliokuwa wamelala waliinuka kutoka usingizini mwao, ikaonekana ni nani aliyekuwa amefanya maandalizi kwa ajili ya tukio hilo. Pande zote mbili zilikuwa zimepatwa bila kutarajia, lakini mmoja alikuwa amejandaa kwa hali ile ya dharura, na mwingine akaonekana hana maandalizi. Tabia hufunuliwa na mazingira. Hali za dharura huidhihirisha asili halisi ya tabia. Msiba fulani wa ghafula na usiotazamiwa, kufiwa, au mgogoro, ugonjwa fulani usiotarajiwa au majonzi, jambo lolote linaloiweka nafsi uso kwa uso na mauti, litadhihirisha undani wa kweli wa tabia. Itabainika wazi ikiwa ipo au haipo imani ya kweli katika ahadi za neno la Mungu. Itabainika wazi ikiwa nafsi inategemezwa na neema, kama kuna mafuta katika chombo pamoja na taa.”

“Nyakati za majaribu huwapata wote. Je, twajiendesha vipi chini ya jaribu na uthibitisho wa Mungu? Je, taa zetu huzima? au bado tunazifanya ziendele kuwaka? Je, tumejiandaa kwa kila dharura kwa njia ya uhusiano wetu na Yeye aliyejaa neema na kweli? Wanawali watano wenye hekima hawakuweza kuwapa wanawali watano wapumbavu tabia yao. Tabia ni lazima iumbwe na sisi kama watu mmoja mmoja. Haiwezi kuhamishwa kwa mwingine, hata kama mwenye nayo angekuwa tayari kufanya dhabihu hiyo. Kuna mengi tuyawazayo kuwafanyia wengine wakati rehema bado inakawia. Tunaweza kuidhihirisha tabia ya Kristo. Tunaweza kutoa maonyo ya uaminifu kwa wakosao. Tunaweza kukemea, kuonya, kwa uvumilivu wote na mafundisho, tukiyaleta mafundisho ya Maandiko Matakatifu nyumbani moyoni. Tunaweza kutoa huruma ya dhati. Tunaweza kuomba pamoja na kwa ajili ya mmoja na mwenzake. Kwa kuishi maisha ya tahadhari, kwa kudumisha mazungumzo matakatifu, twaweza kutoa mfano wa jinsi Mkristo apasavyo kuwa; lakini hakuna mtu awezaye kumpa mwingine muundo wake mwenyewe wa tabia. Na tulifikirie kwa uzito jambo hili kwamba tunaokolewa, si kama makundi, bali kama watu mmoja mmoja. Tutahukumiwa kulingana na tabia tuliyoiumba. Ni hatari kupuuza kuandaa nafsi kwa umilele, na kuahirisha kufanya amani yetu na Mungu hadi kitandani mwa kufa. Ni kwa shughuli za kila siku za maisha, kwa roho tuidhihirishayo, ndiko tunakoamua hatima yetu ya milele. Yeye aliye mwaminifu katika lililo dogo sana, ni mwaminifu pia katika lililo kubwa. Ikiwa tumemfanya Kristo kuwa kielelezo chetu, ikiwa tumetembea na kutenda kazi kama alivyotupa mfano katika maisha yake mwenyewe, tutaweza kukabiliana na mshangao wa kutisha utakaotujia katika uzoefu wetu, na kusema kutoka moyoni, ‘Si mapenzi yangu, bali yako, yatendeke.’”

“Ni katika wakati wa rehema ya majaribio, wakati tunaishi ndani yake, ambapo yapasa tuyatafakari kwa utulivu masharti ya wokovu, na kuishi kulingana na masharti yaliyowekwa katika neno la Mungu. Yatupasa kujielimisha na kujizoeza wenyewe, saa baada ya saa na siku baada ya siku, kwa nidhamu ya makini, ili kutekeleza kila wajibu. Yatupasa kumjua Mungu na Yesu Kristo ambaye amemtuma. Katika kila jaribu ni haki yetu kumtegemea yeye ambaye amesema, ‘Na ashike nguvu zangu, ili afanye amani nami; naye atafanya amani nami.’ Bwana asema kwamba yu tayari zaidi kutupa Roho Mtakatifu kuliko wazazi walivyo tayari kuwapa watoto wao mkate. Basi na tuwe na mafuta ya neema katika vyombo vyetu pamoja na taa zetu, ili tusionekane miongoni mwa wale wanaowakilishwa kama wanawali wapumbavu, ambao hawakuwa tayari kutoka kwenda kumlaki bwana arusi.” Review and Herald, September 17, 1895.

Bendera ya wale mia moja arobaini na nne elfu waliowakilishwa kwa mfano na tohara ya Ibrahimu na zile roho nane juu ya safina, ndio wale wanawali wenye hekima katika mfano ambao huakisi kikamilifu tabia ya Kristo katika msukosuko unaokuja upesi. Ni jambo linalofaa kabisa kwamba Sister White alihitimisha kifungu hicho kwa kunukuu Isaya, kwa maana ni kifungu kinachorejelea moja kwa moja wakati wa kutiwa muhuri wa wale mia moja arobaini na nne elfu.

Katika siku hiyo mwimbieni juu yake, Shamba la mizabibu la divai nyekundu. Mimi, Bwana, ndimi nilindaye; nitalinyweshwa kila wakati; ili lisidhuriwe na mtu ye yote, nitalilinda usiku na mchana. Ghadhabu haimo ndani yangu; ni nani atakayeniwekea miiba na michongoma juu yangu vitani? Ningepita katikati yake, ningeyateketeza pamoja. Au na ashike nguvu zangu, ili afanye amani nami; naye atafanya amani nami. Atawasababisha wale watokao kwa Yakobo kutiwa mizizi; Israeli itachanua na kuchipuka, nayo itaujaza uso wa dunia matunda. Je! Amempiga yeye kama alivyowapiga wale waliompiga yeye? Au ameuawa sawasawa na machinjo ya wale waliouawa naye? Kwa kipimo, itakapochipuka, utashindana nayo; huizua pepo yake kali katika siku ya upepo wa mashariki. Kwa hiyo basi uovu wa Yakobo utatakaswa; na haya ndiyo matunda yote ya kuondolewa dhambi yake; hapo afanyapo mawe yote ya madhabahu kuwa kama mawe ya chokaa yaliyopondwa vipande vipande, masanamu ya Ashera na sanamu hazitasimama tena. Lakini mji wenye ngome utakuwa ukiwa, na makao yataachwa, nayo yataachwa kama nyika; ndama atakula huko, na huko atalala chini, naye atayateketeza matawi yake. Matawi yake yakikauka, yataavunjwa; wanawake huja, na kuyatia moto; kwa maana ni watu wasio na ufahamu; kwa hiyo yeye aliyewaumba hatawahurumia, na yeye aliyewafanya hatawaonyesha kibali. Isaya 27:2–11.

Katika “siku ya upepo wa mashariki,” wakati uovu wa Yakobo unapotakaswa, na tabaka lile jingine la “watu wasio na ufahamu” wanapokusanywa na kuchomwa, ndipo ulipo wakati wa kutiwa muhuri kwa wale mia moja arobaini na nne elfu. Katika kipindi hicho, yeye atakaye kufanya amani na Kristo aweza kufanya hivyo, lakini hatua za mwisho ni za haraka.

Makuhani walipaswa kuwa na umri wa miaka thelathini walipoanza kuhudumu, na wale mia moja arobaini na nne elfu ndio ukuhani wa kifalme wa Petro wanaofanya upya agano na Mungu katika siku za mwisho.

Ninyi nanyi, kama mawe yaliyo hai, mnajengwa kuwa nyumba ya kiroho, ukuhani mtakatifu, ili kutoa dhabihu za kiroho, zinazokubalika kwa Mungu kwa njia ya Yesu Kristo. 1 Petro 1:5.

Makuhani waliandaliwa kuhudumu katika ibada ya kutiwa mafuta ya siku nane; hivyo, namba nane ni ishara ya ukuhani uliotiwa mafuta ulio ndani ya safina.

Fimbo ya Haruni

Ukuhani uliotiwa mafuta wa wale mia moja arobaini na nne elfu unawakilishwa ndani ya sanduku la agano kama fimbo ya Haruni iliyochipua. Fimbo ya Haruni ilipochipua ilitoa utofauti kati ya Haruni na fimbo nyingine za makabila ya Israeli ambazo hazikuchipua. Katika Maandiko, mvua ndiyo inayoleta kuchipua kwa mimea.

Manabii wote hulenga siku za mwisho; kwa hiyo fimbo ya ukuhani ya Haruni inawakilisha kutiwa mafuta kwa wale mia moja arobaini na nne elfu katika hali inayolingana na Eliya katika Karmeli na Wamilleri mwaka 1844. Inazungumzia hatua ambayo kuna tofauti ya wazi kati ya ujumbe wa kweli na wa uongo wa mvua ya masika. Tofauti hiyo inawekwa wazi na Yoeli anapotambua kwamba “divai mpya” imekatiliwa mbali kutoka kwa tabaka moja. Tabaka ambalo divai mpya imekatiliwa mbali kutoka vinywani mwao ni wale walevi wa Efraimu wa Isaya. Hao pia ni wale waliowashtaki wanafunzi kuwa wamelewa wakati wa Pentekoste, nao ni waasi wa 1888, waliofuata baba zao, waliokuwa waasi wa 1863. Mistari hiyo yote ya unabii inapatana na mstari ambao Dada White anautambua kuwa hutokea wakati ulimwengu unapotambua kwamba Waadventista wamejua kuhusu mipira ya moto ya Nashville kwa takriban miaka mia moja ishirini na mitano, wala hawajasema lolote.

8, Themanini na 81

Nambari thelathini na nambari nane ni alama za ukuhani wa wale mia moja na arobaini na nne elfu ambao ni bendera ya siku za mwisho, ambayo inawakilisha muungano wa Uungu na ubinadamu. Nambari nane ni zaka ya nambari themanini, ambayo ni nambari ya wale makuhani shujaa themanini ambao, pamoja na kuhani mkuu, walimpinga mfalme Uzia, aliyejaribu kufukiza uvumba mahali patakatifu. Themanini na moja inawakilisha Uungu uliunganishwa na ubinadamu katika muktadha wa ukuhani wa kanisa lishindalo. Historia ya uasi wa Uzia inaunganisha ukuhani huo wa themanini na moja katika mgogoro wenyewe unaolingana na uasi wa Ptolemy mara tu baada ya vita vya Raphia. Manabii wote hutambulisha siku za mwisho, kwa hiyo ukuhani wa Uungu uliunganishwa na ubinadamu, ambao ni ukuhani wa kanisa lishindalo unaoundwa na makuhani wanadamu themanini na Kuhani Mkuu mmoja wa Kiungu, hutambulishwa katika historia iliyoanza mwaka 2014 wakati Vita vya Ukraini vilipoanzishwa.

Sura ya katikati ya mstari wa sura kumi na mbili za Mwanzo ni sura ya kumi na saba. Aya ya katikati ya mstari huo wa sura kumi na mbili ni aya ya ishirini na mbili. Aya ya ishirini na mbili huashiria mwisho mahsusi wa mazungumzo kati ya Mungu na Ibrahimu yaliyoanza katika aya ya kwanza, hivyo kuitambulisha aya ya ishirini na mbili kuwa mwisho wa mstari wa kinabii unaobeba alama ya herufi ishirini na mbili za alfabeti ya Kiebrania. Aya ya katikati ya mstari wa aya ishirini na mbili ni aya ya kumi na moja, ambayo nayo ni katikati ya aya tatu zinazotambulisha bendera ya wale elfu mia moja arobaini na nne. Kwa hiyo, aya ya kumi na moja ni katikati ya aya tatu mahsusi, na aya ya kumi na moja huwasilisha ukweli mkuu si wa aya ishirini na mbili tu, bali pia wa aya tatu ambamo imo, hivyo kuzitambulisha aya ya kumi na moja na ya ishirini na mbili kuwa mwanzo na mwisho wa wazo kuu. Hivyo basi, aya ya kumi na moja hadi ya ishirini na mbili katika sura ya kumi na saba ndiyo mada kuu ya sura ya kumi na moja hadi ya ishirini na mbili.

Katikati ya sura ya kumi na moja hadi ishirini na mbili katika kitabu cha Mathayo ni sura ya kumi na sita.

Kisha akawaagiza wanafunzi wake wasimwambie mtu yeyote ya kwamba yeye ndiye Yesu Kristo. Mathayo 16:20.

Kama ilivyo kwa katikati ya Mwanzo, aya ya ishirini inaashiria mwisho wa mazungumzo mahususi yaliyoanza katika aya ya kumi na tatu wakati Kristo na wanafunzi walipofika Kaisaria Filipi.

Yesu alipofika katika mipaka ya Kaisaria Filipi, akawauliza wanafunzi wake, akisema, Watu hunena kwamba mimi Mwana wa Adamu ni nani? Wakasema, Wengine hunena kwamba wewe u Yohana Mbatizaji; wengine, Eliya; na wengine, Yereimia, au mmoja wa manabii. Akawaambia, Lakini ninyi mwanena kwamba mimi ni nani? Simoni Petro akajibu, akasema, Wewe ndiwe Kristo, Mwana wa Mungu aliye hai. Yesu akajibu, akamwambia, Heri wewe, Simoni Bar-Yona; kwa kuwa mwili na damu havikukufunulia hili, bali Baba yangu aliye mbinguni. Nami nakuambia, ya kwamba wewe ndiwe Petro, na juu ya mwamba huu nitalijenga kanisa langu; wala malango ya kuzimu hayatashinda juu yake. Nami nitakupa wewe funguo za ufalme wa mbinguni; na lolote utakalolifunga duniani litakuwa limefungwa mbinguni; na lolote utakalolifungua duniani litakuwa limefunguliwa mbinguni. Kisha akawaagiza wanafunzi wake wasimwambie mtu ye yote ya kwamba yeye ndiye Yesu Kristo. Mathayo 16:13–20.

Raphia na Panium

Si kwamba tu kifungu cha katikati cha Mathayo kinawakilisha mazungumzo na mada iliyo tofauti, bali vilevile kama ishara ya agano katika ushuhuda wa Mwanzo inavyopatana na vita vya Raphia, mazungumzo ya Mathayo yanafanyika katika Kaisaria Filipi, yaani, Panium. Panium ya mstari wa kumi na tano wa Danieli kumi na moja ndiyo kitovu cha mstari wa sura kumi na mbili wa Mathayo, na Raphia ya mstari wa kumi na moja wa Danieli kumi na moja ndiyo kitovu cha mstari wa sura kumi na mbili wa Mwanzo.

Miaka 250 iliyoanza mwaka 457 KK ilifikia mwisho mwaka 207 KK, katikati ya Rafia ya aya ya kumi na moja na Panium ya aya ya kumi na tano, ndipo ishara ya tohara ya Ibrahimu na ungamo la Petro la Masihi hukutana. Katika mstari wa kitabu cha Mathayo, Petro anashuhudia utambuzi wake wa Kristo, Mwana wa Mungu, katika ubatizo Wake.

Simoni maana yake ni “yeye asikiaye,” na Barjona maana yake ni “mwana wa hua.” Simoni alikuwa mmoja aliyesikia ujumbe wa ubatizo wa Kristo, wakati Roho Mtakatifu aliposhuka katika mfano wa hua. Ubatizo wa Kristo uliifaninisha Agosti 11, 1840, wakati malaika mwenye nguvu wa Ufunuo kumi aliposhuka. Malaika huyo huyo alishuka mnamo 9/11. Petro anawawakilisha wale wanaoitambua 9/11 kuwa ni ujumbe wa kupima wa kizazi cha wale mia na arobaini na nne elfu.

Petro anawawakilisha wale wanaotumia mbinu ya mstari juu ya mstari. Yeye ni “mwana” wa njiwa, hivyo kama mwana kwa namna ya kiishara analiwakilisha kizazi cha mwisho. Petro ni ishara ya kizazi cha mwisho, na kwa uhesabuji wa kiishara wa jina lake anawawakilisha wale mia moja arobaini na nne elfu. Petro anawakilisha kizazi cha mwisho kinachosikia ujumbe wa kutiwa nguvu Kristo anapoonekana katika mstari wa unabii. Petro aliutambua ujumbe unaohusishwa na ubatizo wa Kristo, na hivyo Petro aliweza kumtambua Yesu kuwa ndiye aliyetiwa mafuta, yaani, Masihi katika Kiebrania na Kristo katika Kigiriki. Petro anawawakilisha wale wanaofahamu

kwamba malaika wa Ufunuo kumi na nane aliyeshuka tarehe 9/11, alikuwa pia ameshuka tarehe 11 Agosti, 1840. Petro anawawakilisha wale wanaoelewa 9/11 kuwa alama ya njia ambayo huwekwa imara tu kwa ushuhuda wa mistari miwili au mitatu.

Ukiri wa Petro ni kwamba 9/11 hutambulisha kuwasili kwa ole wa tatu, ambao ndio ujumbe wa kujaribiwa kwa kizazi cha mwisho. Ukiri huo ndio mahali ambapo jina hubadilishwa. Ibrahimu yuko Rafiya na Petro yuko Paniumi, muda mfupi kabla ya msalaba. Kati ya Paniumi na msalaba Petro atakwenda kuutembelea Mlima wa Kugeuka Sura. Ni huko Paniumi ambako Simoni hubadilishwa kuwa Petro alipotoa ukiri wake wa ujumbe wa kujaribiwa kwa kizazi chake. Kwa wale mia moja arobaini na nne elfu, ujumbe huo wa kujaribiwa ni Uislamu wa ole wa tatu uliowasili katika historia ya kinabii mnamo 9/11.

Mwanzo wa kupimwa kwa Uadventista ulianza katika 9/11, na mwishoni mwa kupimwa kwa Uadventista ujumbe wa Uislamu wa ole wa tatu hutambulisha ni lini na wapi jina la Simoni linabadilishwa. Ujumbe ambao Petro anauelewa mwishoni, ambao ulifananishwa kwa mfano na ujumbe wa 9/11 hapo mwanzo, ndio ujumbe uliorekebishwa wa mipira ya moto ya Nashville. Hapo Sikukuu ya Baragumu inafika kwa kushirikiana na kupaa kwa bendera na mlango uliofungwa wa Siku ya Upatanisho.

Tutaendelea na mambo haya katika makala inayofuata.